

МАТЕРІАЛИ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ “ФІЛАТОВСЬКІ ЧИТАННЯ - 2021”

20-21 травня 2021 р.

Одеса

Національна академія медичних наук України
Міністерство охорони здоров'я України
ГО «Товариство офтальмологів України»
ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України»

МАТЕРІАЛИ

Науково-практичної конференції
з міжнародною участю “Філатовські читання-2021”

20-21 травня 2021 р.
Одеса

МАТЕРИАЛЫ

Научно-практической конференции
с международным участием “Филатовские чтения-2021”

20-21 мая 2021 р.
Одесса

ABSTRACTS

Research/practice conference with international participation
“2021 Filatov Memorial Lectures”

20-21 May 2021
Odesa

Одеса, 2021

УДК

ББК

Затверджено Вченою радою ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України". Протокол № 3 від 24 квітня 2021 року.

Редакційна колегія

- Пасечнікова Н. В. член-кор. НАМН України, д-р мед.наук, професор, директор ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України"
- Науменко В.О. д-р мед. наук, професор, заступник директора з науково-медичної роботи ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім.В.П.Філатова НАМН України"
- Стойловська О.Г. завідувач відділу науково-медичної та патентної інформації ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Мирненко В.В. завідувач організаційно-методичного відділу ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім.В.П.Філатова НАМН України"
- Сафроненкова І.О. канд. мед. наук, с.н.с. відділу офтальмоонкології ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім.В.П.Філатова НАМН України"
- Слободяник С.Б. канд. мед. наук, завідувач лабораторії функціональних методів дослідження ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Аркуша А.Ю. співробітник відділу науково-медичної та патентної інформації ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Муратова Є.Г. співробітник відділу науково-медичної та патентної інформації ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Волкова Ю.С. молодший науковий співробітник організаційно-методичного відділу ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Березовська К.О. молодший науковий співробітник організаційно-методичного відділу ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Іванчукова Г.В. молодший науковий співробітник організаційно-методичного відділу ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"
- Аніщенко Ю.О. перекладач ДУ "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України"

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю
М 34 «Філатовські читання-2021». 20-21 травня 2021. – Одеса, "Чорномор'я". – 380 с.

У цьому збірнику представлені матеріали, авторами яких є українські фахівці в галузі офтальмології. У роботах викладені результати науково-практичних робіт, присвячених актуальним питанням надання висококваліфікованої допомоги пацієнтам із захворюванням очей. Матеріали збірника можуть бути корисні для науковців, практикуючих лікарів, студентів і аспірантів.

ISBN

Повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, даних, відповідної галузевої термінології, власних імен та інших відомостей несуть автори опублікованих матеріалів.

© Державна Установа "Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України"

<i>Риков С. О., Лаврик Н. С., Акіменко О. В., Шулежко І. А. Досвід терапії хворих на деструктивні ураження рогівки, що сполучені з синдромом сухого ока .....</i>	34
<i>Середа Е. В., Дрожжина Г. И. Периферические инфекционные кератиты .....</i>	36
<i>Тарануха О. О. Синдром сухих очей у хворих на коронавірусну інфекцію COVID-19 .....</i>	38
<i>Тройченко Л. Ф., Дрожжина Г. І., Молода А. Л., Доленко Л. В. Вивчення анти-мікробного впливу на суспензію candida albicans та fusarium spp. ультрафіолетового випромінювання довжиною та низькоенергетичного лазерного випромінювання з використанням фотосенсибілізаторів 0,1% рибофлавіна та 0,1% метиленового синього (in vitro) .....</i>	39
<i>Цепколенко В. А., Усов В. Я., Усова Е. В. Применение аутологичной клеточной терапии в лечении эндотелиально-эпителиальной дистрофии роговицы .....</i>	41
<i>Boris Severinsky. From vision to ocular surface rehabilitation, a paradigm shift in scleral lens prescribing .....</i>	43
<i>Adriana Stanilă, D.M. Stanilă, Alina-Adriana Panga. The treatment of a persistent corneal epithelial defect .....</i>	44

Катаракта

<i>Валішевський Д. О., Мельник В. О. Вплив факоемульсифікації катаракти на внутрішньоочний тиск в залежності від ступеня зрілості катаракти .....</i>	46
<i>Веснина Н. А., Мисюра Э. А., Саламех Л. В. Комплексный подход к рациональной предоперационной подготовке пациентов с факоемульсификацией катаракты с имплантацией мультифокальной линзы .....</i>	47
<i>Дмитриев С.К., Лазарь Ю.М., Гриценко Я.А., Супрун А.А., Кондратьева Е.И. Применение факоемульсификации у больных астигматизмом .....</i>	48
<i>Завгородня Н. Г., Безденежна О. О., Костровська К. О., Безденежний С. В., Казанський А. В. Ефективність мультифокальної інтраокулярної корекції пресбіопії після факоемульсифікації катаракти .....</i>	50
<i>Завгородня Н.Г., Михайленко Н.В. Динаміка зорових функцій при імплантації мультифокальних штучних кришталіків на очах з міопією високого ступеня після факоемульсифікації катаракти .....</i>	51
<i>Завгородня Н. Г., Новікова В. Ю., Цибульська Т. Є. Профілактика ротації торичних інтраокулярних лінз після факоемульсифікації катаракти з використанням стандартного капсульного кільця .....</i>	53
<i>Красножан О. В., Луценко Н. С., Жабоедов Д. Г., Обухова М. С. Оптимізація діагностики та лікування хворих на міопію середнього і високого ступеня при факоемульсифікації катаракти .....</i>	55
<i>Красножан О. В., Луценко Н. С., Жабоедов Д. Г., Ефименко Н. Ф. Сравнительный анализ системного и локального статуса интерлейкинов у пациентов с глаукомой и миопией средней и высокой степени .....</i>	58
<i>Красножан О. В., Луценко Н. С., Жабоедов Д. Г., Ефименко Н. Ф. Оценка взаимосвязи уровня витамина ДЗ с морфометрическими параметрами диска зрительно-го нерва и сетчатки у пациентов с глаукомой и миопией .....</i>	60
<i>Мельник В. О., Іващик О. Г., Кикоть Л. В., Денисенко М. Б. Вплив розміру головного розрізу на післяопераційну рефракцію рогівки .....</i>	62

Prevention of toric intraocular lens rotation after cataract phacoemulsification using a standard capsule ring

Zavhorodnia N. G., Novikova V.Yu., Tsybul'ska T. Ye.

Zaporizhzhia State Medical University (Zaporizhzhia, Ukraine)

Rotation of TIOL after phacoemulsification of cataracts is accompanied by a significant decrease in visual acuity and requires repositioning of IOL. We have developed a method of preventing TIOL rotation by using a standard capsule ring. **Aim:** to evaluate the effectiveness of using the developed method of prevention of TIOL rotation after phacoemulsification of cataracts in the eyes with corneal astigmatism. **Results:** We examined 46 patients (59 eyes) who underwent phacoemulsification and implanted TIOL. Rotation of TIOL 6 months after surgery in the control group with 22 eyes (70.9%), in the main group - with 12 eyes (42.85%). In the main group in all cases, the deviation of the TIOL axis did not exceed 6 degrees. **Conclusions.** The proposed method of prevention of rotation of TIOL allows to increase the efficiency of phacoemulsification of cataracts in the eyes with corneal astigmatism, provides a stable result of visual functions.

Оптимізація діагностики та лікування хворих на міопію середнього і високого ступеня при факоемульсифікації катаракти

Красножан О. В., Луценко Н. С., Жабоедов Д. Г., Обухова М. С.

КНП «Херсонська міська клінічна лікарня ім. А. і О. Тропіних» Херсонської міської ради; «Центр відновлення зору» (Херсон, Україна)

ДЗ «Запорізька медична академія післядипломної освіти МОЗ України» (Запоріжжя, Україна)

Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця, «Центр відновлення зору» (Київ, Херсон, Україна)

Актуальність. На сьогоднішній день в світі міопія має місце у 25 % населення, при тому міопія високого ступеня зустрічається в 12 % - 30 % випадків. Факоемульсифікація з імплантацією інтраокулярних лінз (ІОЛ) у пацієнтів з дегенеративною міопією супроводжується підвищеним (в 1,5 - 2,5 рази) ризиком, як інтраопераційних, так і післяопераційних ускладнень. Підвищених кришталика зустрічається в 5 % -15 % випадків.

В даний час немає єдиного підходу до діагностичних досліджень перед оперативним втручанням і тактиці хірургічного лікування пацієнтів з катарактою, ускладненою слабкістю зв'язкового апарату кришталика, що обумовлює актуальність подальших пошуків вирішення даної проблеми.

Мета. Оптимізувати діагностику та лікування хворих на міопію середнього і високого ступеня при факоемульсифікації катаракти.

Матеріали і методи. Під наглядом перебувало 75 пацієнтів у віці від 46 до 91 років (середній вік пацієнтів $69,3 \pm 10,8$ років), з них чоловіків - 29, жінок - 46. Всього пацієнтів з міопією середнього ступеня - 45, високого ступеня - 30.

Було виділено 3 групи. Перша група - 21 пацієнт з міопією середнього і високого ступеня без виражених дистрофічних змін. Друга група - 24 пацієнта з дистрофічною формою міопії середнього ступеню. Третя група - 30 пацієнтів з дистрофічною формою міопії високого ступеню.

Всім пацієнтам проводилося стандартне офтальмологічне обстеження, ехобіометрія, кераторефрактометрія та була проведена - ультразвукова факоемольсифікація катаракти з імплантацією ІОЛ. Для доопераційного планування тактики хірургічного втручання у обстежуваних пацієнтів і зменшення кількості інтра- і післяопераційних ускладнень нами був запропонований спосіб виявлення прихованого підвивиху кришталика перед факоемольсифікацією катаракти (Деклараційний патент України № 139602 - 2020).

Результати. При біомікроскопії у всіх пацієнтів трьох груп виявлені дистрофічні зміни райдужки: часткова або повна деструкція пігментної облямівки зіниці, атрофія стромы райдужки. Результати досліджень показників глибини передньої камери (ГПК) у пацієнтів перед факоемольсифікацією катаракти склали: в положенні сидячи - $3,14 \pm 0,19$ мм, в положенні лежачи - $5,76 \pm 0,19$ мм. У обстежуваних пацієнтів з катарактою в поєднанні з міопією середнього і високого ступеня визначалася висока частота нестабільності іридокришталікової діафрагми. Збільшення коефіцієнта Lowe в положенні лежачи зазначалося у 54 пацієнтів (72 %) ($p < 0,05$).

Таким чином, був діагностований підвивих кришталика у 72 % - пацієнтів з катарактою в поєднанні з міопією середнього і високого ступеня. Підвивих кришталика легкого ступеня з дефектом волокон цинової зв'язки від 15 до 40 градусів відзначався у 24 (32 %) пацієнтів з катарактою в поєднанні з міопією середнього ступеня. Підвивих середнього ступеня з дефектом до 120 градусів був у 22 (29,34 %) пацієнтів з міопією високого ступеня, а у 8 (10,6 %) пацієнтів цієї групи був виявлений підвивих кришталика важкого ступеня з розривом до 160 градусів.

Висновки. 1. Комплексне передопераційне обстеження пацієнтів з міопією високого та середнього ступеня перед факоемольсифікацією, що включає крім стандартного офтальмологічного обстеження, дослідження біометричних показників органа зору дає можливість раціонально підходити до вибору оперативного втручання.

2. Результат факоемольсифікації катаракти у пацієнтів з міопією середнього та високого ступеня з дистрофічними порушеннями залежить від правильного вибору хірургічної тактики.

3. Застосування методик фіксації капсульного мішка, заднього інтраопераційного капсулорексиса у пацієнтів з міопією середнього і високого ступеня з дефектами зв'язкового апарату кришталика дозволяє уникнути дислокації інтраокулярної лінзи, офтальмогіпертензії а також зменшити подальший розвиток дистрофічних процесів і помутнінь задньої капсули в післяопераційному періоді.

Optimization of diagnosis and treatment of patients with moderate severe and high degree myopia during phacoemulsification cataract surgery

Krasnozhan O. V., Lutsenko N. S., Zhaboiedov D. G., Obukhova M. S.

CNE «Kherson City Clinical Hospital named after Tropinih», «Center for Vision Restoration» (Kherson, Ukraine)

SI «Zaporizhia Medical Academy of Post-Graduate Education Ministry of Health of Ukraine» (Zaporizhzhia, Ukraine)

Bogomolets National Medical University, «Center for Vision Restoration» (Kyiv, Ukraine)

Phacoemulsification with implantation of intraocular lens (IOL) is a leading technology in cataract surgery, but it is accompanied by an increased (1,5 – 2,5 times) risk of intraoperative and postoperative complications in patients with degenerative myopia: progression of dystrophic processes in the central and peripheral parts. In the case of phacoemulsification, it is necessary to take measures aimed identifying risk factors in patients with degenerative myopia in the preoperative period and to choose minimally invasive approaches at each stage of the surgery.

Порівняльний аналіз системного і локального статусу інтерлейкінів у пацієнтів з глаукомою і міопією середнього і високого ступеня

Красножан О. В., Луценко Н. С., Жабоедов Д. Г., Єфіменко Н. Ф.

КНП «Херсонська міська клінічна лікарня ім. А. і О. Тропіних»

ДУ «Запорізька медична академія післядипломної освіти МОЗ України»

Національний медичний університет ім. А. А. Богомольця

«Центр відновлення зору» (Запоріжжя, Київ, Херсон, Україна)

Проведено вивчення системного та локального статусу інтерлейкінів у пацієнтів з глаукомою і міопією середнього і високого ступеня. Виявлено порушення системного та локального цитокінового статусу, яке виявлялося збільшенням активності прозапальних цитокінів (ІЛ-6, ІЛ-1 β) та зменшенням активності протизапальних цитокінів (ІЛ-4, ІЛ-10), що відображає дисрегуляторні зміни імунної системи і доводить роль запально-деструктивних процесів в патогенезі глаукоми і міопії.